

DİLİMİZİN ZENGİNLİKLERİ PROJESİ OCAK AYI "DÎVÂN U LUGÂTİ'T-TÜRK" OKUMALARI

Dilimizin Zenginlikleri Projesi ocak ayı etkinlikleri kapsamında "DÎVÂN U LUGÂTİ'T-TÜRK OKUMALARI" faaliyeti duyuruldu. Tüm sınıflarda "Anlamını Bul Etkinliği" yapıldı. Tüm sınıflarda "Hatırlatmaca" etkinliği yapıldı. Tüm sınıflarda "Anahtar Kelimelerle Hikâye Yazma" etkinliği yapıldı. Dilimizin Zenginlikleri Projesi ocak ayı etkinlikleri kapsamında öğrencilerden Divan u Lugatit Türk ile ilgili bir deneme yazmaları istendi. İl geneli yapılan "Deneme Yarışması" nın şartnamesi her sınıfa hem sözlü olarak hem de okulun internet sayfasından yazılı olarak duyuruldu. Öğrencilerden gelen denemeler arasından 11/C sınıfından Şevval KASACI' nın yazdığı " **DÎVÂN U LUGÂTİ'T-T TÜRK'E SAYGI DURUŞU**" adlı deneme, ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderildi.

DÎVAN U LUGÂTİ'-T TÜRK'E SAYGI DURUŞU

Bir insan topluluğunu millet hâline getiren en önemli unsurdur dil. Bireyleri birbirine bağlar; duyguda, tasada, kıvançta ve ülküde bir olmayı sağlar. Bir milleti temellendiren en önemli unsurun dil olduğunu varsayacak olursak Türkçenin ilk sözlüğü Dîvan u Lugâti'-t Türk'ün önemini de anlamış oluruz.

Türklerin tarihi bir bakıma Türkçenin de tarihidir. Bu bağlamda Dîvan u Lugâti'-t Türk'e sadece sözlük diyemeyiz. Geçmişten geleceğe bir köprüdür Dîvan u Lugâti'-t Türk. Kaşgarlı Mahmut kitabını Araplara Türkçeyi öğretmek ve Türkçenin Arapça kadar güçlü bir dil olduğunu ortaya koymak amacıyla yazmış olsa da eserin Türk töresi için de ne denli önemli olduğu ortadadır: Kaşgarlı Mahmut eserinde Türk tarihine, mitolojisine, coğrafyasına, halk edebiyatına, tıp bilgilerine ve tedavi usullerine dair de bilgiler vermiştir. İçindeki Türk dünyası haritası yolumuzu şaşırdığımızda, geçmişimizi unuttuğumuzda, nereden gelip nereye gideceğimizi sorguladığımızda bize rehber olmakta. Dîvan u Lugâti'-t Türk, işte bütün bu eşsiz özellikleriyle bir insanın milletine bırakabileceği mirasın en güzel örneklerinden biridir bence.

Peki biz, Türk gençliği olarak bu eşsiz mirasın önemini biliyor muyuz? Tarihimizi ve kültürümüzü bilmek ve anlamak için bu esere gereken ilgiyi gösteriyor muyuz? Milletler dillerini kullandıklarında güç ve otorite sahibi olurlar. "Dil demek, millet demektir." Acaba bunun farkında mıyız? Dîvan u Lugâti'-t Türk, Türkçenin ve Türk milletinin gücünü, kültürünün zenginliğini bizlere gösteriyor. Çoğumuz ders kitaplarından biliyoruz kültür mirasımızın adını. Kim yazmış, neden yazmış? Sormuyor, sorgulamıyoruz. Bu yüzden diyebilirim ki Türk dilinin ilk sözlüğü yeteri kadar ilgi görmüyor. Oysa ne kadar değerli bir hazineye sahibiz. Atalarımızla bağ kuruyoruz onun sayesinde. O dönemin kelimelerini okurken sayfalara düşüyor eski Türklerin yüzleri, sözleri, hisleri, öğütleri, dağları, destanları... Sözcüklerle geçmişten bugüne köprü kuruyor Dîvan u Lugâti'-t Türk. Bize sadece bu köprüden geçmek kalıyor.

Sözlük okumak sıkıcı ya da gereksiz gelebilir insanlara. Zaten bence "sözlük " bir başvuru, kaynak, yol gösterici... Fakat Divan u Lugatit Türk'e sadece sözlük diyemeyiz. Bu, Kaşgarlı Mahmut' a saygısızlık olur; onun emeğini yok saymak olur. Atalarımızın sesini duymak, okumak, okudukça anlamak ve geçmişi yaşamak... Kitaptaki hiçbir sözcüğe küçümseyerek "altı üstü bir sözcük" denilemez. Bence yaşanmışlıkların ruhu vardır o sözcüklerde.Biz okudukça tekrar hayat bulur nefes alır.

Dîvan u Lugâti'-t Türk'ün kapağını açtığımız an büyülü bir dünyaya gireriz aslında. Kadim Türkleri ağırlarız her sayfada, okudukça dilimizin zenginliğini karşılarız ve biraz da olsun farklı bakarız şu küçük dünyamıza. Gizli kapılar açılır, yıllar geçtikçe kelimelerin ne kadar değiştiğini fark ederiz her canlı gibi. Ne kadar da değişmişiz deriz, hem bizler hem sözlerimiz. Ve yüzyıllar önce ne kadar da önemliymiş atalarımız için Türkçe, bunu anlarız. Maalesef günümüzde kendi dil varlığımıza sahip çıkamıyoruz. Dilimiz zengin ve gurur duymamız gereken köklü bir geçmişe sahip. Hâl böyleyken neden gerek duyarız Türkçe karşılığı varken başka bir kelime kullanmaya? Özümüzü, kimliğimizi, hafızamızı kaybediyoruz. İş işten geçmeden artık uyanma ve harekete geçme vakti. Dilin millet demek olduğunun bilincine varıp Kaşgarlı Mahmut'un ayak izlerini takip etmeli, onun mirasını korumalıyız. Dîvan u Lugâti'-t Türk'ün Türkçenin kalbinde yatan zenginlikleri günümüze taşıyan paha biçilemez eser olduğunu anlamalı; geçmişimize, kimliğimize, kültürümüze kısacası Türkçemize sahip çıkmalıyız.

11/C ŞEVVAL KASACI